

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Արվեստի և սպորտի
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Բարսեղյան Ա. Ա. /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն N° 3
«12» սեպտեմբեր_ 2023 թ.

ԱՍ/բ-029 ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.13.6 - «Երաժշտական կրթություն»
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Արվեստի և սպորտի
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ Առկա
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա 1-2-րդ կուրս, 1-2-րդ կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ Պապանյան Նելլի
/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ papanyan.metod@gmail.com

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	6
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	6
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	7
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	7
9.	Ուսումնառության	9
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	9
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	10
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	11
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	11
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	12
	12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	16
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	17
14.	Գնահատում.....	18

14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	20
14.2.	Հարցաշար.....	22
14.3.	Գնահատման չափանիշներ.....	24
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	26

1.2 Բացատրագիր

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Համաշխարհային երաժշտության պատմություն» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրով 011401.13.6- «Երաժշտական կրթություն» մասնագիտության կրթական չափորոշիչների հենքով կազմված ուսումնական պլանի պահանջների, առարկայի բաղադրիչների հիման վրա և նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը:

2. Առարկայական փաթեթը կարգավորում է «Համաշխարհային երաժշտության պատմություն» առարկայի ուսումնամեթոդական նյութերով ապահովման, պարբերաբար թարմացման, գիտաճյուղի նոր մոտեցումների ոգուն համապատասխանեցման գործընթացը, նպաստում է ուսանողի անհատական և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունավետության բարձրացմանը, ուսանողի գիտելիքի բարձրացմանը:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

«Համաշխարհային երաժշտության պատմություն»՝ առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել երաժշտության պատմության հիմնական խնդիրներին, երաժշտական ժանրերի և ձևերի զարգացման օրինաչափություններին: Ուսանողներին զինել գեղարվեստական մշակույթի համակողմանի գիտելիքներով՝ նպաստելով ազգգրնակչության համակողմանի, ներդաշնակ զարգացմանը, դաստիարակելով գեղարվեստական մտածելակերպով և բարոյապես առողջ քաղաքացիներ, պատրաստ հայրենիքի բարգավաճմանն ու մշակույթի հզորացմանը:

Դասընթացի խնդիրն է. Երաժշտության ուսուցիչը պետք է նախապատրաստվի որպես կատարող՝ երաժշտության խոր մեկնաբանող, միաժամանակ տիրապետի պատմահասարակական ցիկլի առարկաներին, հոգեբանական-մանկավարժական և երաժշտատեսական գիտություններին: Դպրոցում երաժշտության ուսուցչին անհրաժեշտ բազմակողմանի գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների համակարգը նա ձեռք է բերում ԲՈՒՀ-ում ուսումնառության ողջ ընթացքում, իսկ «Համաշխարհային մշակույթի պատմություն» դասընթացի յուրացման ընթացքում կոնկրետանում են

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբովիների

պատկերացումները առաջիկա աշխատանքի նպատակների, խնդիրների, բովանդակության վերաբերյալ, ցանկալի արդյունքին հասնելու մեթոդների մասին: Սովորողների մոտ ձևավորել, դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:

2.1.

- Ծանոթացնել երաժշտության պատմության զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցումը ուսանողներին:
- Հատուկ գիտելիքների. չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
- Երաժշտության պատմության զարգացման տարբեր շրջանների. համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:
- Երաժշտության պատմության տարբեր ծանրերի և ձևերի վերլուծելու կարողությունների ձևավորում տարբեր իրավիճակներում:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են

- Սովորեցնել երաժշտության պատմության տեսական հիմքերը:
- Բացատրել երաժշտության պատմության օրինաչափությունները:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել ստեղծագործական հետազոտություններ, վերլուծություններ և կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:
- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել երաժշտական ժանրերի և ձևերի. առանձնահատկությունները դասընթացի համատեքստում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/.

«Համաշխարհային երաժշտության պատմություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը **011401.13.6** մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Երաժշտական գրականություն», «Երաժշտական ստեղծագործությունների վերլուծություն», «Երաժշտության տարրական տեսություն», «Սոլֆեջո» դասընթացներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

Կոմպետենցիաները.

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գիտելիք

- ✓ ծանոթություն տարբեր ոճային և գեղարվեստական ուղղություններին
- ✓ հանրաճանաչ ստեղծագործությունների վերլուծություն
- ✓ տեսական գիտելիքների գործնական կիրառում
- ✓ ընդհանրացման կարողություններ
- ✓ համաշխարհային երաժշտարվեստի ականավոր ներկայացուցիչների ստեղծագործական նվաճումների և պատմական դերի իմացություն
- ✓ պատմական ընդհանրացումների կարողություն

Հմտություն

- մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու
- նոր գաղափարներ առաջ քաշելու
- որակի մասին հոգացություն
- թիմում աշխատելու
- գնահատման գործիքների կիրառում
- նախագիծ պլանավորել և իրականացնել

Կարողունակություն

- երաժշտական ստեղծագործությունների վերլուծում
- գեղարվեստական ուղղությունների ոճային առանձնահատկությունների ընդհանրացում
- երաժշտական նյութի իմացություն
- տարբեր կոմպոզիտորների ստեղծագործությունների համեմատական վերլուծություն
- ինքնուրույն եզրգիանգումներ կատարելու կարողություն

- ✓ պատկերացում կկազմի երաժշտության պատմության զարգացման ընթացքի վերաբերյալ,
- ✓ տեսագործնական պարապմունքներում երաժշտության ունկնդրման ազդեցության ոլորտի մասին,
- ✓ տիրապետի երաժշտության ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը,
- ✓ կտիրապետեն պատմաերաժշտական տարբեր համակարգերին,
- ✓ կտիրապետեն երաժշտական ժանրերի և ձևերի գրառման և կիրառման կարգին,
- ✓ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում,

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ

Կոմպետենցիաները.

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ2 կազմակերպչական կարողություն (պլանավորում, կազմակերպում, ղեկավարում, վերահսկում)

ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքների իմացություն,

ԳԿ5 պետական լեզվով հաղորդակցվելու կարողություն

ԳԿ6 համակարգչային տարրական հմտություններ ,

ԳԿ7 տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում,
համակարգում)

ԳԿ9 խնդիրների լուծման կարողություն,

ԳԿ10 որոշումներ կայացնելու ընդունակություն:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)

ՀԳԿ -1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն

ՀԳԿ -2 հետազոտական կարողություն ,

ՀԳԿ -3 ուսումնառության կարողություն,

ՀԳԿ -4 նոր իրավիճակներին հարմարվելու կարողություն ,

ՀԳԿ -5 ինքնուրույն աշխատելու կարողություն ,

ՀԳԿ -6 մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու,

ՀԳԿ -7 տրամաբանական նոր գաղափարներ առաջ քաշելու,

ՀԳԿ -8 որակի մասին հոգացություն

ՀԳԿ -9 թիմում աշխատելու,

ՀԳԿ -10 գնահատման գործիքների կիրառելու,

ՀԳԿ -11 նախագիծ պլանավորելու և իրականացնելու,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ -1Բնական, ճշգրիտ և հիմնարար գիտությունների և այլ առարկաների,
առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն

ԱԿ -2 ծանոթ լինի ժամանակակից երաժշտության հիմնախնդիրներին և
հայեցակարգերին,

ԱԿ -3 տիրապետի համաշխարհային երաժշտության հիմնական բաժիններին(),

ԱԿ -4 տեղեկացված լինի երաժշտական արվեստի ժամանակակից

տեխնոլոգիաներին, բնագավառի նորություններին, գիտական նվաճումներին,

ԱԿ -5 խմանա երաժշտական արտահայտչամիջոցների կիրառման մեխանիզմներն և
ձևակերպման տեխնոլոգիաները

ԱԿ-6 իմանա տարբեր դարաշրջանների ստեղծագործական

առանձնահատկությունները առանձնահատկություններին

ԱԿ-7 տիրապետի երաժշտական ընկալման ընդունակությունների մշակման տեխնոլոգիաներին,

ԱԿ-8 ծանոթ լինի համաշխարհային երաժշտության ժամանակակից հայեցակարգերին,

ԱԿ-9 տիրապետի ինֆորմացիայի հավաքման, պահպանման և մշակման համակարգչային մեթոդներին,

ԱԿ-16 վերլուծման և գնահատման կարողություններ,

ԱԿ-17 մանկավարժական իրավիճակներն ու գործընթացները ըմբռնելու և օբյեկտիվ գնահատելու կարողություն,

ԱԿ-18, ծագած տարաձայնությունները լուծելու կարողություն

ԱԿ-19 այլ անձանց հետ փոխգործակցելու, կոլեկտիվում նրանց հետ

հաղորդակցվելու, տարբեր զարգացման և մտավոր մակարդակի տեր մարդկանց հետ համագործակցելու կարողություն,

ԱԿ-20 մասնագիտական հարցերի շրջանակներում ընդունելի որոշումների հասնելու նպատակով բանակցություններ վարելու կարողություն

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Համաշխարհային երաժշտության պատմություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել երաժշտական դաստիարակության մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ուսումնամեթոդական . լաբորատորիաներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և երաժշտական կրթության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

³ Նշվում է, թե սովյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	11/330 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	
Դասախոսություն	50	
Գործնական աշխատանք	90	
Մեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	190	
Ընդամենը	330	
Ստուգման ձևը (ստուգաք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	1,2, կիս. ստուգ., 3-րդ ընթ. քնն.	

8. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է գործնական աշխատանք լսարանում՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների միջոցով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքն է, որը ստուգվում է յուրաքանչյուր կիսամյակի վերջում: Այս աշխատանքի վերաբերյալ խորհրդատվությունների համար ուսանողը պետք է դիմի դասախոսին դասերից դուրս: Ուսանողը իր ընտրած թեմայով մինչև 6 էջի սահմաններում գրում է ռեֆերատ, որը ներկայացնում է խմբի ներկայությամբ :
 - **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
 - **Տնային առաջադրանքներ**- Ուսանողը պարտավոր է դասին ներկայանալ տնային առաջադրանքները կատարած: Առաջադրանքները լինում են գրավոր և բանավոր: Տնային հանձնարարությունները պարբերաբար չկատարող ուսանողը կորցնում է այս բաղադրիչին հատկացված տոկոսները:
9. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), ուսումնական պարապմունքների կազմակերպման ճակատային, շրջանաձև, խմբային, անհատական հանձնարարությունների մեթոդներ:
10. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷ մտքերի քարտեզագրում, պրիզմա. Վիենի դիագրամ, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում, երաժշտության ունկնդրում և վերլուծություն մեթոդներ:

11. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

h/ h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսությ ուն	սեմինար պարապլունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
	1-ին կիսամյակ					
1.	Համաշխ. եր. մշակույթի զարգացումը հնագույն ժամանակներում և միջնադարում	2		2		4
2.	Համաշխ. եր. մշակույթի զարգացումը Վերածննդի շրջանում	2		2		4
3.	Օպերայի ծագումն ու զարգացումը 17-18-րդ դարերում	2		4		4
4.	Նվագարանային երաժշտության կազմավորումն ու զարգացումը 17-18-րդ դարերում	2		2		8
5.	Պոլիֆոնիկ դպրոց Յո. Բախի ստեղծագործական դիմագիծը	2		2		6
6.	Պոլիֆոնիկ դպրոց Յո. Բախի ստեղծագործությունը	2		4		10
7.	Վիեննական դասական դպրոց	2		4		4
8.	Յո. Հայդն	2		4		8
9.	Վ. Մոցարտ	2		6		8
10.	Լ.Բեթհովեն	2		6		8
		20		36		64
	2-րդ կիսամյակ					
1.	Ռոմանտիզմը երաժշտության մեջ	4		2		12
2.	Ռ.Շոպան	2		4		12
3.	Ֆ.Շոպեն	2		4		14
4.	Ֆ.Լիստ	2		4		14
5.	Իտալիայի օպերային արվեստը 19-րդ դարում /Չ.Վերդի, Վերդի/	4		4		14
6.	Ֆրանսիական երաժշտական մշակույթը 19-րդ դարի 2- րդ կեսին	4		4		14

	Ընդամենը	18	22	80
--	----------	----	----	----

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Գալացկայա Վ., Լևիկ Բ., Արևմտավերոպական երկրների երաժշտական գրականություն, պրակ, I,II,III,IV,V, Մոսկվա-Երևան	2006թ.
2.	Гивенталь И., Гингольд Л., Музыкальная литература,	Ն.,1976,
3	Розеншильд Р., История зарубежной музыки, Вып. I,	Ն., 1978
4	Левик Б., История зарубежной музыки, Вып. II,	Ն., 1974.
5	Конен В., История зарубежной музыки, Вып. III,	Ն., 1976
6	Նոր հրատարակված գրականություն դեռևս չկա	
7.	Советская музыкальная литература, вып.1,	Մ. 1987
8.	Келдыш История русской музыки тт. 1,2,3	Մ. 2008
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.		Մ.1991
2.	Келдыш Рахманинов и его время	Մ..1991
3.	Նոր հրատարակված մենագրություններ կոմպոզիտորների մասին	
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	www clasical net	2017 ր
2.	www lyricist com.	1977 ր

11.1. Դասախոսությունների ուսումնասիրողական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1-ին կիսամյակ				
1.	Համաշխ. եր. մշակույթի զարգացումը հնագույն ժամանակներում ևս միջնադարում	Ներկայացնել Հրագույն աշխարհի՝ Եգիպտոսի, Հնդկաստանի, Չինաստանի, Հունաստանի Հռոմի երաժշտական մշակույթի	2	1,2,3

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		առանձնահատկությունները		
2.	Համաշխ. եր. մշակույթի զարգացումը Վերածննդի շրջանում	Նոր ձևավորված ժանրերն ու նրանց առանձնահատկությունները	2	1,2,3
3.	Օպերայի ծագումն ու զարգացումը 17-18-րդ դարերում	Օպերայի ծագումն ու զարգացումը Իտալիայում, Ֆրանսիայում, Գերմանիայում և Անգլիայում	2	1,2,3
4.	Նվագարանային երաժշտության կազմավորումն ու զարգացումը 17-18-րդ դարերում	Նվագարանային երաժշտության տեսակները՝ ջութակի արվեստ, երգեհոնայիօն, կլավիրային և վոկալ-խմբերգային երաժշտության տեսակները	2	1,2,3
5.	Պոլիֆոնիկ դպրոց Յո. Բախի ստեղծագործական դիմագիծը	Յո. Բախի ստեղծագործական նվաչումները տարբեր ժանրերում	2	1,2,3
6.	Վիեննական դասական դպրոց	Վիեննական դասական դպրոցն որպես նոր երաժշտական ուղղություն, նոր ժանրերի սկզբնավորում	2	3,4,5
7.	Յո. Հայդն	Յո, Հայդնը որպես Սիմֆոնիայի, Կոնցերտի ժանրերի հիմնադիր, նրա նորարարությունը տարբեր ոլորտներում	2	3,4,5
8.	Վ. Մոցարտ	Վ. Մոցարտի օպերային գեղագիտությունը, նոր տիպի սիմֆոնիկ մտածելակերպը, Ռեքվիեմ-ի հատկանիշները	2	3,4,5
9.	Լ. Բեթհովեն	Լ. Բեթհովենն ու Ֆրանսիական հեղափոխությունը, նոր տիպի սիմֆոնիկ մտածելակերպը, ժանրային հետաքրքրությունների շրջանակը	2	3,4,5
2-րդ կիսամյակ				
1.	Ռոմանտիզմը երաժշտության մեջ	Ռոմանտիզմի առանձնահատկությունների դրսևորումը երաժշտական	2	3,4,5

		արվեստում, նոր ժանրերի սկզբնավորումը		
2.	Ռ.Շուման	Ռ.Շումանի ինքնթույլ մտածելակերպն ու նորարարությունը տարբեր ժանրերում		3,4,5
3.	Ֆ.Շոպեն	Ֆ.Շոպենի կամերային և խոշոր կտավի ստեղծագործությունների առանձնահատկությունները, սահմանափակումը դաշնամուրային երաժշտության շրջանակներով, նորարարությունը	2	3,4,5
4.	Ֆ.Լիստ	Ֆ.Լիստը որպես կոմպոզիտոր և դաշնակահար	2	3,4,5
5.	Իտալիայի օպերային արվեստը 19-րդ դարում /Ջ.Վերդի, Վերիգո /	Իտալական օպերայի առանձնահատկությունները, Ջ.Վերդիի օպերային գեղագիտությունը տարբեր շրջաններում, համեմատություն Ռ.Վագների հետ: Օպերային Վերիգո	2	3,4,5
6.	Ֆրանսիական երաժշտական մշակույթը 19-րդ դարի 2-րդ կեսին	Ֆրանսիական երաժշտական մշակույթի տարբեր շուղերը 19-րդ դարի 2-րդ կեսին: Օպերետի, քնարական օպերայի առանձնահատկությունները ժ.Բիզեի, Շ.Գունոյի ստեղծագործության մեջ	2	3,4,5
3-րդ կիսամյակ				
1.	Ռուսական երաժշտական մշակույթը մինչև 19-րդ դարի 1-ին կեսը / Մ. Գլինկա /	Ռուսական ժողովրդական, հոգևոր երաժշտության զարգացման ընթացքը, կոմպոզիտորական դպրոցի կազմավորումը, նոր ժանրերի ձևավորումը, դասական երաժշտության հիմնադիր Գլինկայի	2	5,7,8

		ստեղծագործությունը		
2.	Ռուսական. եր. մշակույթի զարգացումը մինչև 19-րդ դարի 60-70-ական թթ.	Երաժշտական քննադատարան ռեալիզմի ներկայացուցիչները, Հզոր խմբակի գործունեությունը, կոնսերվատորիաների հիմնումը	2	5,7,8
3.	Նոր ռուսական դպրոցի կոմպոզիտորները	Հզոր խմբակի կոմպոզիտորների ստեղծագործական դիմագիծը	2	5,7,8
4.	Պ.Չայկովսկի	Ռուսական Մոսկավյան դպրոցի առանձնահատկությունները, Պ.Չայկովսկու ստեղծագործությունը	2	5,7,8
5.	Ռուսական երաժշտական մշակույթը 20-րդ դարի սկզբին	Նոր միտումները, նոր ժանրերը , նոր գեղարվեստական ուղղությունները	2	5,7,8
6.	Ա.Սկրյաբին	Ա.Սկրյաբինի ստեղծագործության առանձնահատկությունները	2	5,7,8
7.	Ս.Ռախմանինով	Ս.Ռախմանինովի ստեղծագործության առանձնահատկությունները	2	5,7,8
8.	Ի.Ստրավինսկի	Ի.Ստրավինսկու ստեղծագործության առանձնահատկությունները		5,7,8
9.	Երաժշտական մշակույթի զարգացումը խորհրդային շրջանում	Խորհրդային ժամանակաշրջանի երաժշտարվեստի նոր միտումներն ու ներկայացուցիչները	2	5,7,8
10.	Ս.Պրոկոֆև	Ս.Պրոկոֆևի ստեղծագործության առանձնահատկությունները	2	5,7,8
11	Դ.Շոստակովիչ	Դ.Շոստակովիչի ստեղծագործության առանձնահատկությունները	2	5,7,8

11.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ¹⁰
1-ին կիսամյակ				
1.	Համաշխ. եր. մշակույթի զարգացումը հնագույն ժամանակներում և միջնադարում	Ներկայացնել Հրագույն աշխարհի՝ Եգիպտոսի, Հնդկաստանի, Չինաստանի, Հունաստանի Հռոմի երաժշտական մշակույթի առանձնահատկությունները	2	1,2,3
2.	Համաշխ. եր. մշակույթի զարգացումը Վերածննդի շրջանում	Նոր ձևավորված ժանրերն ու նրանց առանձնահատկությունները	2	1,2,3
3.	Օպերայի ծագումն ու զարգացումը 17-18-րդ դարերում	Օպերայի ծագումն ու զարգացումը Իտալիայում, Ֆրանսիայում, Գերմանիայում և Անգլիայում	4	1,2,3
4.	Նվագարանային երաժշտության կազմավորումն ու զարգացումը 17-18-րդ դարերում	Նվագարանային երաժշտության տեսակները՝ ջութակի արվեստ, երգեհոնայիօն, կլավիրային և վոկալ-խմբերգային երաժշտության տեսակները	2	1,2,3
5.	Պոլիֆոնիկ դպրոց Յո. Բախի ստեղծագործական դիմագիծը	Յո.Բախի ստեղծագործական նվաչումները տարբեր ժանրերում	2	1,2,3
6.	Վիեննական դասական դպրոց	Վիեննական դասական դպրոցն որպես նոր երաժշտական ուղղություն, նոր ժանրերի սկզբնավորում	4	3,4,5
7.	Յո. Հայդն	Յո, Հայդնը որպես Միմֆոնիայի, Կոնցերտի ժանրերի հիմնադիր, նրա նորարարությունը տարբեր ոլորտներում	4	3,4,5
8.	Վ. Մոցարտ	Վ.Մոցարտի օպերային	4	3,4,5

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		գեղագիտությունը, նոր տիպի սիմֆոնիկ մտածելակերպը, Ռեքվիեմ-ի հատկանիշները		
9.	Լ.Բեթհովեն	Լ.Բեթհովենն ու Ֆրանսիական հեղափոխությունը, նոր տիպի սիմֆոնիկ մտածելակերպը, Ժանրային հետաքրքրությունների շրջանակը	6	3,4,5
2-րդ կիսամյակ				
1.	Ռոմանտիզմը երաժշտության մեջ	Ռոմանտիզմի առանձնահատկությունների դրսևորումը երաժշտական արվեստում, նոր ժանրերի սկզբնավորումը	4	3,4,5
2.	Ռ.Շուման	Ռ.Շումանի ինքնթիպ մտածելակերպն ու նորարարությունը տարբեր ժանրերում	2	3,4,5
3.	Ֆ.Շոպեն	Ֆ.Շոպենի կամերային և խոշոր կտավի ստեղծագործությունների առանձնահատկությունները, սահմանափակումը դաշնամուրային երաժշտության շրջանակներով, նորարարությունը	2	3,4,5
4.	Ֆ.Լիստ	Ֆ.Լիստը որպես կոմպոզիտոր և դաշնակահար	2	3,4,5
5.	Իտալիայի օպերային արվեստը 19-րդ դարում /Ջ.Վերդիի, Վերիգմ/	Իտալական օպերայի առանձնահատկությունները, Ջ.Վերդիի օպերային գեղագիտությունը տարբեր շրջաններում, համեմատություն Ռ.Վագների հետ: Օպերային Վերիգմ	4	3,4,5
6.	Ֆրանսիական երաժշտական մշակույթը 19-րդ դարի 2-րդ կեսին	Ֆրանսիական երաժշտական մշակույթի տարբեր չյուղերը 19-րդ դարի 2-րդ կեսին: Օպերետի,	4	3,4,5

		քնարական օպերայի առանձնահատկությունները Ժ.Բիզեյի, Շ.Գունոյի ստեղծագործության մեջ		

11.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/ h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատա նքի տեսակը ¹¹	Ներկայացմ ան ժամկետներ ը	Ստուգմա ն ձևը	Գրականութ յուն ¹²
1-ին կիսամյակ						
1.	Վերածննդի ժամանակաշրջանի արվեստի տարբեր ճյուղերը	Ժամանակաշրջանի առանձնահատկություննե րը արվեստի տարբեր ճյուղերում	Ռեֆերա տ	Թեման ավարտելո ւց հետո:	Բանավ որ հարցու մ	Դասախո սական նյութեր, 1, 6, 8, 9. 12, 13, 23,
2.	Օպերային արվեստի ժանրերի ձևավորումը տարբեր կոմպոզիտորական դպրոցներում	Օպերայի ժանրերի տարատեսակները, նրանց առանձնահատկություննե րը արվեստի տարբեր	Ռեֆերա տ	Թեման ավարտելո ւց հետո:	Բանավ որ հարցու մ	Դասախո սական նյութեր, 1, 6, 8, 9. 12, 13, 23,
3.	Պոլիֆոնիկ դպրոցի կոմպոզիտորները	Գ.Ֆ.Չենդելի և Յո.Բախի ստեղծագործական ոճերի համեմատությունը	Ռեֆերա տ	Թեման ավարտելո ւց հետո:	Բանավ որ հարցու մ	Դասախո սական նյութեր, 1, 6, 8, 9. 12, 13, 23,

¹¹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, I, Գ 2 և այլն

4.	Վիեննական դպրոցի կոմպոզիտորները	Յո, Հայդնի և Վ.Մոցարտի ստեղծագործական ոճերի համեմատությունը	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելը ևց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 1, 6, 8, 9. 12, 13, 23,
5.	Վիեննական դպրոցի կոմպոզիտորները	Յո, Հայդնի, Վ.Մոցարտի Լ.Բեթհովերի սիմֆոնիկ գրելաոճի առանձնահատկությունները	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելը ևց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 1, 6, 8, 9. 12, 13, 23,

2-րդ կիսամյակ

1.	Ռոմանտիզմը երաժշտության մեջ	Ռոմանտիզմի առանձնահատկությունների դրսևորումը երաժշտության մեջ, նոր ժանրերի կազմավորումը	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելը ևց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 1, 6, 8, 9. 12, 13, 23,
2.	Ռոմանտիզմը երաժշտության մեջ	Ֆ.Շոպենի և Ռ.Շումանի ստեղծագործական ոճերի համեմատությունը	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելը ևց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 1, 6, 8, 9. 12, 13, 23,
3.	Ռոմանտիկական օպերայի ժաղկումը	Ջ.Վերդիի և Ռ. Վագների ստեղծագործական ոճերի համեմատությունը	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելը ևց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 1, 6, 8, 9. 12, 13, 23,
4.	Իտալական օպերային վերիզմ	Ռ.Լեոնկովալլո, Ջ.Պուչչինի, Պ.Մասնե՝ ստեղծագործական ոճերի համեմատությունը	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելը ևց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 1, 6, 8, 9. 12, 13, 23,

3-րդ կիսամյակ

1.	Ռուսական ռոմանսի կազմավորումը	Ռուսական ռոմանսի նոր ժանրերը, կոմպոզիտորական դպրոցի ներկայացուցիչները	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելը ևց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 2,3,6,5, 8, 9, 11, 23, 15, 17, 19, 20, 21, 29
----	-------------------------------	---	---------	-------------------------	-----------------	--

2.	Ռուսական կոնսերվատորիաները	Համեմատության 19-րդ դարի և արդի շրջանի կոնսերվատորիաների միջև	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելուց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 2,3,6,5, 8, 9, 11, 23, 15, 17, 19, 20, 21, 29
3.	Պ.Չայկովսկի	Պ.Չայկովսկու օպերային դրամատուրգիայի առանձնահատկությունները ՝Նվգենի Օնեգին՝ օպերայի օրինակով	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելուց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 2,3,6,5, 8, 9, 11, 23, 15, 17, 19, 20, 21, 29
4.	Պ.Չայկովսկի	Պ.Չայկովսկու օպերային դրամատուրգիայի առանձնահատկությունները ՝Պիկովայա դամա՝ օպերայի օրինակով	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելուց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 2,3,6,5, 8, 9, 11, 23, 15, 17, 19, 20, 21, 29
5.	Ս.Ռախմանինով	Ս.Ռախմանինովն ու նրա ժամանակաշրջանը	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելուց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 2,3,6,5, 8, 9, 11, 23, 15, 17, 19, 20, 21, 29
6.	Խորհրդային երաժշտական մշակույթի գարգացումը	Խորհրդային երաժշտական մշակույթի առանձնահատկությունները Ս.Պրոկոֆևի և Դ.Շոստակովիչի ստեղծագործության օրինակով	Ռեֆերատ	Թեման ավարտելուց հետո:	Բանավոր հարցում	Դասախոսական նյութեր, 2,3,6,5, 8, 9, 11, 23, 15, 17, 19, 20, 21

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան 7,8,9,12, , գործնական պարապունքների ժամանակ դիդակտիկ նյութերի, նկարների, ումումնագիտական տեսաֆիլմերի, գծապատկերների ցուցադրում
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների	

համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	համակարգիչ, դաշնամուր, սմարթֆոնատախտակ
Համակարգչային ծրագրեր	համակարգիչ
Այլ	

12. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹³:

12.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- **գործնական** (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- 1-ին կիսամյակ 4 կրեդիտ ընթացիք 3 ստուգում, յուրաքանչյուրը առավելագույնը 7,7,6 միավոր
- 2-րդ կիսամյակ 2 կրեդիտ ընթացիք 2 ստուգում, յուրաքանչյուրը առավելագույնը 10 միավոր
- 3-րդ կիսամյակ միջանկյալ 5 կրեդիտ ընթացիք 3 ստուգում, յուրաքանչյուրը առավելագույնը 7,7,6 միավոր
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում, 2 աշխատանք, յուրաքանչյուրը 10 միավոր, առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ

¹³«Վանաձորի Յ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,

- 1-ին կիսամյակ 4 կրեդիտ **ստուգարքային** 2 ստուգում , յուրաքանչյուրը առավելագույնը 20 միավոր
- 2-րդ կիսամյակ 2 կրեդիտ ստուգարքային 2 ստուգում , յուրաքանչյուրը առավելագույնը 20 միավոր
- 3-րդ կիսամյակ միջանկյալ 2 **քննություն** յուրաքանչյուրը առավելագույնը 20 միավոր
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

12.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ/ստուգարքով:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁴

12.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1-ին կուրս 1-ին կիսամյակ

1. Համաշխարհային երաժշտական մշակույթի զարգացումը հնագույն ժամանակներում
2. Համաշխարհային երաժշտական մշակույթի զարգացումը միջնադարում
3. Համաշխարհային երաժշտական մշակույթի զարգացումը Վերածննդի շրջանում
4. Օպերայի ծագումն ու զարգացումը 17-18-րդ դարերում
5. Օպերայի ծագումն ու զարգացումը Իտալիայում
6. Օպերայի ծագումն ու զարգացումը Ֆրանսիայում
7. Օպերայի ծագումն ու զարգացումը Գերմանիայում
8. Օպերայի ծագումն ու զարգացումը Անգլիայում
9. Նվագարանային երաժշտության կազմավորումն ու զարգացումը 17-18-րդ դարերում
10. Նվագարանային երաժշտության կազմավորումն ու զարգացումը Իտալիայում
11. Նվագարանային երաժշտության կազմավորումն ու զարգացումը Գերմանիայում
12. Նվագարանային երաժշտության կազմավորումն ու զարգացումը Նիդերլանդական դպրոցում
13. Պոլիֆոնիկ դպրոց
14. Յո. Բախի ստեղծագործական դիմագիծը
15. Յո. Բախի ստեղծագործությունը՝ կլավիրային երաժշտություն
16. Յո. Բախի ստեղծագործությունը՝ երգեհոնային երաժշտություն
17. Վիեննական դասական դպրոց
18. Յո. Հայդնը որպես սիմֆոնիայի և կվարտետի հիմնադիր
19. Վ. Մոցարտի ստեղծագործական դիմագիծը
20. Վ. Մոցարտի գործիքային ստեղծագործությունը

¹⁴ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

21. Վ. Մոցարտի օպերային գեղագիտությունը
22. Լ.Բեթհովենն ու ֆրանսիական բուրժուական հեղափոխությունը
23. Լ.Բեթհովենի ստեղծագործական դիմագիծը
24. Լ.Բեթհովենի սիմֆոնիկ երաժշտությունը
25. Լ.Բեթհովենի դաշնամուրային սոնատները

1-ին կուրս 2-րդ կիսամյակ

1. Ռոմանտիզմը երաժշտության մեջ
2. Ֆ.Շուբերտի ստեղծագործական դիմագիծը
3. Ֆ.Շուբերտի կենսագրությունը
4. Ֆ.Շուբերտի երգերը
5. Ֆ.Շուբերտի վոկալ շարքերը
6. Ֆ.Շուբերտի գործիքային ստեղծագործությունը՝ “Անավարտ” սիմֆոնիա
7. Ռ.Շումանի ստեղծագործական դիմագիծը
8. Ռ.Շումանի կենսագրությունը
9. Ռ.Շումանի դաշնամուրային ստեղծագործությունը
10. Ռ.Շումանի վոկալ արվեստը
11. Ֆ.Շոպենի ստեղծագործական դիմագիծը
12. Ֆ.Շոպենի կենսագրություն
13. Ֆ.Շոպենի պարային ժանրերը
14. Ֆ.Շոպենի դաշնամուրային մանրանվագները
15. Ֆ.Լիստի ստեղծագործական դիմագիծը
16. Ֆ.Լիստի սիմֆոնիկ երաժշտությունը /պոեմներ/
17. Ֆ.Լիստի դաշնամուրային ստեղծագործությունը
18. Հունգարական երաժշտության առանձնահատկությունները
19. Ռ.Վագների ստեղծագործական դիմագիծը
20. Ռ.Վագների օպերային բարենորոգչությունը
21. Իտալական օպերային արվեստի զարգացումը մինչև Վերդին
22. Ջ.Վերդինի օպերային բարեփոխումները
23. Ջ.Վերդինի կենսագրությունը
24. Ջ.Վերդինի “Ռիգոլետտո”
25. Ջ.Վերդինի “Տրավիատա”
26. Ջ.Վերդինի “Աիդա”
27. Իտալական օպերային վերիզմ
28. Ջ.Պուչչինի
29. Ռ.Լեոնկովալլո “Պայացներ”
30. Ֆրանսիական երաժշտական մշակույթը զարգացումը 19-րդ դարի 2-րդ կեսին
31. Ժ.Բիզեի ստեղծագործական դիմագիծը
32. Ժ. Բիզե “Կարմեն”
33. Ժ.Բիզեի օպերային արվեստը
34. Շ. Գունոն որպես քնարական օպերայի հիմնադիր

2-րդ կուրս 1-ին կիսամյակ

1. Ռուսական երաժշտական մշակույթը մինչև 19-րդ դարի 1-ին կեսը

2. Մ. Գլինկայի ստեղծագործական դիմագիծը
3. Մ. Գլինկայի օպերային ստեղծագործությունը
4. Մ. Գլինկայի սիմֆոնիկ ստեղծագործությունը

5. Ռուսական. եր. մշակույթի զարգացումը մինչև 19-րդ դարի 60-70-ական թթ.
6. Նոր ռուսական դպրոցի կոմպոզիտորները՝ Ա.Բորոդին
7. Նոր ռուսական դպրոցի կոմպոզիտորները՝ Մ.Մուսորգսկի
8. Նոր ռուսական դպրոցի կոմպոզիտորները՝ Ն.Ռիմսկի-Կորսակով
9. Պ.Չայկովսկու ստեղծագործական դիմագիծը
10. Պ.Չայկովսկու օպերային ստեղծագործությունը
11. Պ.Չայկովսկու սիմֆոնիկ ստեղծագործությունը
12. Պ.Չայկովսկու ռոմանսներ
13. Ռուսական երաժշտական մշակույթը 20-րդ դարի սկզբին
14. Ա.Սկրյաբինի ստեղծագործական նոր մտածելակերպը
15. Ա.Սկրյաբինի սիմֆոնիկ ստեղծագործությունը
16. Ս.Ռախմանինովի ստեղծագործական դիմագիծը
17. Ս.Ռախմանինովի դաշնամուրային կոնցերտները
18. Ս.Ռախմանինովի դաշնամուրային մանրանվագները
19. Ս.Ռախմանինովի ռոմանսներ
20. Ի.Ստրավինսկի Բալետային ստեղծագործությունը
21. Երաժշտության զարգացումը խորհրդային շրջանում
22. Ս.Պրոկոֆևի ստեղծագործական դիմագիծը
23. Ս.Պրոկոֆևի սիմֆոնիկ ստեղծագործությունը
24. Ս.Պրոկոֆևի Բալետային ստեղծագործությունը
25. Ս.Պրոկոֆևի դաշնամուրային մանրանվագները
26. Դ.Շոստակովիչի ստեղծագործական դիմագիծը
27. Դ.Շոստակովիչի սիմֆոնիկ ստեղծագործությունը
28. Դ.Շոստակովիչի գործունեության ոլորտները

12.4. Գնահատման չափանիշները¹⁵.

- Տեսական գիտելիքները – բանավոր:
- Գործնական աշխատանքները – բանավոր:

1-ին կիսամյակ – 4 կրեդիտ - 4 ստուգում (1-ին ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 1-ին ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 2-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 3-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 4-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր)/բանավոր:

2-րդ կիսամյակ – 4 կրեդիտ – 4 ստուգում (1-ին ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 1-ին ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 2-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 3-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 4-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր)/բանավոր:

¹⁵ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

- Ինքնուրույն աշխատանքը – գրավոր/բանավոր:

1 ինքնուրույն աշխատանքի համար առավելագույնը՝ 20 միավոր:

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.13.6 - «Երաժշտական կրթություն»

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/բ-029 - Համաշխարհային երաժշտության պատմություն
---------------------------------	---

Դասընթացին հասկացվող կրեդիտը	կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-2-րդ տարի, 1-3-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	76	Դասախոսություն	20/18
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	16/22
	Ինքնուրույն	54/80		
	Ընդամենը	210		
Ստուգման ձևը	Քննություն ,ստուգաքք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Համաշխարհային երաժշտության պատմություն դասընթացը հաղորդում է երաժշտապատմական տեղեկություններ կոմպոզիտորների կյանքի ուղու, ստեղծագործական գործունեության մասին և սինթեզում է տեսական հիմնախնդիրները՝ կապված տարբեր ժանրերի, ոճային ուղղությունների, ստեղծագործական երկերի, երաժշտական լեզվի, հարմոնիկ, մեղեդային և կառուցվածքային առանձնահատկությունների բացահայտման հետ: Գրականության, փիլիսոփայության հետ երաժշտության պատմության կապը թույլ է տալիս համակարգված հաղորդակցել ուսանողներին գեղարվեստական և փիլիսոփայական լայն ընդհանրացումներին, բացահայտել ռեալիստական երաժշտական ստեղծագործությունների բնությունը՝ արտահայտված ոչ միայն հեղինակային կոնկրետ պուժետային ծրագրայնության մեջ, այլև դասականների և ժամանակակից կոմպոզիտորների ոչ ծրագրային ստեղծագործություններում:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ծանոթություն տարբեր ոճային և գեղարվեստական ուղղություններին ✓ հանրաճանաչ ստեղծագործությունների վերլուծություն ✓ տեսական գիտելիքների գործնական կիրառում ✓ ընդհանրացման կարողություններ ✓ համաշխարհային երաժշտարվեստի ականավոր ներկայացուցիչների ստեղծագործական նվաճումների և պատմական դերի իմացություն ✓ պատմական ընդհանրացումների կարողություն <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու • նոր գաղափարներ առաջ քաշելու • որակի մասին հոգացություն • թիմում աշխատելու • գնահատման գործիքների կիրառում • նախագիծ պլանավորել և իրականացնել 			

	<p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>երաժշտական ստեղծագործությունների վերլուծում</u> • <u>գեղարվեստական ուղղությունների ոճային առանձնահատկությունների ընդհանրացում</u> • <u>երաժշտական նյութի իմացություն</u> • <u>տարբեր կոմպոզիտորների ստեղծագործությունների համեմատական վերլուծություն</u> • <u>ինքնուրույն եզրգհանգումներ կատարելու կարողություն</u>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմաներ</p> <p>3-րդ կիսամյակ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Համաշխարհային երաժշտական մշակույթի զարգացումը մինչև 18-րդ դարը 2. Օպերայի ծագումն ու զարգացումը 17-18-րդ դդ.. 3. Նվագարանային երաժշտության զարգացումը 17-18-րդ դարերում 4. Պոլիֆոնիկ դպրոց / Գ.Հենդել, Յո.Բախ/ 5. Վիեննական դասական դպրոց /Յո.Հայդն, Վ.Մոցարտ, Լ.Բեթհովեն/ <p>4-րդ կիսամյակ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ռոմանտիզմը երաժշտության մեջ /ակնառու ներկայացուցիչների ստեղծագործական ուղին/ 2. Ֆրանսիայի երաժշտական մշակույթի զարգացումը 19-րդ դարում /Հ.Բերլիոզ, Շ.Գունո, Ժ/Բիզե/ 3. Իտալիայի երաժշտական մշակույթի զարգացումը 19-րդ դարում /օպերային արվեստ՝ Ջ.Ռոսսինի, Ջ.Վերդի/ 4. Չեխիայի երաժշտական մշակույթի զարգացումը 19-րդ դարում 5. Նորվեգիայի երաժշտական մշակույթի զարգացումը 19-րդ դարում
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,

▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100-միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«Գերազանց» (5)	96-100	A+
«Գերազանց» (5)	91-95	A
«Գերազանց» (5)	86-90	A-
«Լավ» (4)	81-85	B+
«Լավ» (4)	76-80	B
«Լավ» (4)	71-75	B-
«Բավարար» (3)	67-70	C+
«Բավարար» (3)	62-66	C
«Բավարար» (3)	40-61	C-
«Անբավարար»	0-39	D
«Ստուգված»	40-100	S
«Չստուգված»	0-39	U

Գրականություն

Պարտադիր-

1. Գալացկայա Վ., Լևիկ Բ., Արևմտաեվրոպական երկրների երաժշտական գրականություն, պրակ, I,II,III,IV,V, Մոսկվա-Երևան
2. Гивенталь И., Гингольд Л., Музыкальная литература, М., 1976,
3. Розеншильд Р., История зарубежной музыки, Вып. I, М., 1978
4. Левик Б., История зарубежной музыки, Вып. II, М., 1974.
5. Конен В., История зарубежной музыки, Вып. III, М., 1976.
6. Келдыш О. История русской музыки, Вып. 1,2,3, 1998,

Լրացուցիչ –

Մենագրություններ կոմպոզիտորների մասին

